

om Udgifterne til Befæstningsvæsenet staa bagved. Derksom vi kunde blive enige om, hvorledes disse to Spørgsmaal staa mod hinanden, tror jeg nok, at det vilde være lettere at staffe de nødvendige Midler tilvæie til Flaaden. Jeg skal nu med Hensyn til Befæstningsvæsenet kun i Forbigaaende bemærke, at jeg ikke hører til dem, der staa paa nogen stærk Centralisation af Befæstningen, eller tro, paa, at det i Fremtid vilde være gavnligt at koncentrere sit Forsvar paa en saadan Maade, at man, allerede før Krigen begynder, har opgivet en stor Strækning af Land, som man ikke tror at kunne forsvare. Jeg nærer ikke den Anskuelse, at man forsvare Sylland og Fyen bedst ved at blotte det for Tropper. Det kunne vi komme til dyrt at angre, naar Krigen kom paa. Desuden kan der derunder skjule sig en Sætning, som ogsaa utholdes af Andre, at naar man forsvare Sylland og Fyen bedst ved at blotte det for Tropper, kunde det nok være, at man forsvarede det hele Land bedst ved, at blotte det for Tropper. Jeg behøver ikke at sige, at denne Anskuelse ingenlunde er min, men jeg kan tænke mig, at Naifonnementer af den Slags ville komme frem. Hvad der staa i nøieste Forbindelse med Flaadens Udvikling, er i alt Fald Befæstningen af Kjøbenhavn. Den Befæstningsplan, som blev forelagt for to Aar siden, var egentlig ikke en Koncentration. Den omhandlede nok Befæstning af Kjøbenhavn mod Landsiden, men dertil støttede sig Fæstningsværker paa andre Steder i Landet, og jeg kan ikke indrømme, at den Plan gik ud paa en bestemt Koncentration af Tropperne her paa Sjælland. Derimod omfattede den en bestemt Plan for en Forsvarslinie mod Landsiden af Kjøbenhavn. Den var forelagt for et Udalg i sin Tid, og jeg har havt Leilighed til at gjøre mig bekendt dermed. Jeg blotter Intet ved at anføre, da det er sagt offentlig her i Thinget under Forhandlingen, at den Befæstningsplan, der var lagt for Kjøbenhavns Bedkommende mod Landsiden, egentlig kun gik ud paa at sikre Byen mod en Overrumpling eller for at opholde Fjenden i nogen Tid, indtil Krigen maatte antage en anden Karakter. Jeg tror, at det er en saa almindelig bekendt Sag her, at jeg ikke begaar nogen Indiskretion ved at nævne det. En Plan af denne Bestaffenhed vilde efter min Formening kun have ringe Betydning, naar Sylland og Fyen vare udfækkede, og Fjenden fuldkommen frit kunde bevæge sig i vore Farvande; thi naar han kan gaa derigennem Nat og Dag uden nogensinde at vente at blive forstyrret, vil det efter min Mening ikke være ret længe, inden denne Sikkerhed mod Overrumpling fra Fjendens Side af Kjøbenhavn ophører. Vi have i saa Henseende en sørgelig Erfaring. Det ærede Medlem for Velsingør (Thomsen) talte forleden her om 1807. Da blev Byen indtagen, fordi den ikke var stærkt nok befæstet. Den havde ganske vist ikke fulgt med Tiden, medens den i tidligere Tid havde været

meget godt befæstet. Hvem erindrer ikke Beleiringerne i 1536 og Stormen i 1659. Dengang var Kjøbenhavn godt befæstet. Senere fulgte man ikke med Tiden, men troede dog at være sikret mod Overrumpling eller i det Mindste at kunne opholde Fjenden i nogen Tid, indtil Krigen antog en anden Karakter, men i 1807 varede det ikke mere end 14 Dage efter, at de engelske Tropper vare gaaede i Land, inden Bombardementet begyndte, og tre Dage efter kapitulerede Byen, da en stor Del af den var brændt af, og Befolkningen havde gjennemgaaet mange Lidelser. Det er ikke en Begivenhed, der skal opfordre til at anlægge Fæstningsværker, som egentlig kun ere beregnede paa at opholde Fjenden i nogen Tid. Jeg kunde nævne et andet sørgeligt Tilfælde fra den nyere Tid, som maasse Mange af os tænker paa, naar der er Tale om Fæstningsværker, som der skal arbeides paa i adskillige Aar, og dog kun ere bestemte til at opholde Fjenden i nogen Tid, indtil Krigen antager en anden Karakter. Det varede jo kun 4—5 Dage, efterat Fjenden havde nærmet sig til Dannevirke, før den danske Hær saae sig nødt til at forlade den, et Skridt, som det være langt fra mig at ville bebreide Hæren. Jeg har kun villet fremhæve, at Mange idetmindste af Amilitære havde stolet paa, at det var en Fæstningslinie, der kunde opholde Fjenden. Altsaa, en Befæstning af Kjøbenhavn af denne Bestaffenhed er efter min Formening mangelfuld. Men vil man skrive til en stærk Befæstning af Kjøbenhavn imod Landsiden, saa vil man komme meget betydeligt over den Sum, som da var anslaaet. Der var nemlig til en Befæstning mod Landsiden anslaaet 7 Millioner, som alle skulde udredes ekstraordinært og i kort Tid, og til Befæstning mod Søiden var anslaaet noget over 3 Millioner. Vil man altsaa skrive til at forsvare Kjøbenhavn og gjøre dette til et Centralpunkt, saa vil der efter min Formening ikke gaa 7, men snarere 20 Millioner med. (En Stemme: 30!). Et æret Medlem siger 30 Millioner, men jeg holder ikke af at tage Munden for fuld; jeg tror imidlertid, at man for at sikre sig maatte anvende mindst 20 Millioner, og saa vil jeg spørge de Herrer, om De ville trække nogen Sammenligning mellem at styrke Flaaden og befæste Kjøbenhavn, naar Flaaden til den Grænde, hvortil det her er omtalt af den ærede Minister, vil kunne styrkes med en Udgift af $\frac{1}{2}$ Million om Aaret i 10 Aar, medens Kjøbenhavns Befæstning

Rettelser.

Sp. 2197, R. 22 f. n.: „Limfjordsflisterne“ læs: „Limfjordsstjerne“.